

Transporditeenuste ning tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagruppide hindamisotsus Eesti Lennuakadeemia

06/01/2017

**Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri
kõrghariduse hindamisnõukogu otsustas kinnitada
hindamiskomisjoni aruande ja viia järgmine Eesti
Lennuakadeemia transporditeenuste ja tehnika, tootmise ja
tehnoloogia õppekavagruppide esimese õppeastme
kvaliteedihindamine läbi 7 aasta pärast kõrvaltingimusega**

Lähtuvalt rakenduskõrgkooli seaduse § 21¹ lg-st 2 ning ülikooliseaduse § 10 lg-s 4 ja Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punkti 3.8.3 ning punktis 3.8.1 sisalduva volituse põhjal kehtestatud dokumendi "Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel" punkti 41 alusel sedastab Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri kõrghariduse hindamisnõukogu (edaspidi Nõukogu) järgmist:

1. Eesti Lennuakadeemia kooskõlastas EKKAgas õppekavagrupi kvaliteedihindamise aja 11.11.2015.
2. EKKA juhataja kinnitas 30.08.2016 korraldusega Eesti Lennuakadeemia transporditeenuste ning tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagruppide esimese õppeastme kvaliteedi hindamise komisjoni (edaspidi komisjon) koosseisus

Pascal Bauer – komisjoni esimees	Emeriitprofessor, ENSMA – University of Poitiers – Prantsusmaa
Pascal Revel	professor, Directorate General of Civil Aviation, Bordeaux Airport – Prantsusmaa
Markku Roschier	Creative Director at UAS Finland, Airline Management Technologies Oy – Soome
Philipp Schultz	komisjoni üliõpilasliige, RWTH Aachen University – Saksamaa
Kristo Vallimäe	Lennuamet, Lennuliiklusteeninduse ja lennuväljade osakonna juhataja – Eesti

3. Eesti Lennuakadeemia esitas **transporditeenuste õppekavagrupis** hindamisele järgmised rakenduskõrgharidusõppe õppekavad:

lennuliiklusteenindus (rakenduskõrgharidusõpe)
õhusõiduki juhtimine (rakenduskõrgharidusõpe)
lennundusettevõtte käitamine (rakenduskõrgharidusõpe)
lennuliikluse sidetehnika ja infotehnoloogia (rakenduskõrgharidusõpe)

Tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagrupis esitas Eesti Lennuakadeemia hindamisele järgmise õppekava:

õhusõiduki ehitus ja hooldus (rakenduskõrgharidusõpe)

4. Eesti Lennuakadeemia esitas eneseanalüüsi aruande EKKA büroole 19.08.2016, mille hindamiskoordinaator saatis komisjonile 26.08.2016.
5. Hindamiskülastus Eesti Lennuakadeemias toimus 26.-27.10.2016.
6. Komisjon saatis hindamisaruande projekti EKKA büroole 30.11.2016, mille EKKA edastas kõrgkoolile kommenteerimiseks 7.12.2016 ja millele Eesti Lennuakadeemia esitas vastuse 16.12.2016.
7. Komisjon esitas lõpliku hindamisaruande EKKA büroole 24.12.2016. Hindamisaruanne on otsuse lahutamatu osa. Aruanne on kättesaadav EKKA koduleheküljel.
8. Lõpliku hindamisaruande ja eneseanalüüsi aruande edastas Nõukogu sekretär Nõukogu liikmetele 29.12.2016.
9. Nõukogu arutas saadud dokumente 06.01.2017 istungil 10 liikme osalusel ning otsustas tuua hindamisaruandest välja järgmised Eesti Lennuakadeemia transporditeenuste ja tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagruppide esimest õppeastet puudutavad tugevused, soovitusel ning parendusvaldkonnad.

Tugevused

- 1) Üliõpilaste üldine rahulolu ja motivatsioon on kõrge.
- 2) Üliõpilaste rakendumine erialasele tööle lennundussektoris on väga hea.
- 3) Üliõpilaste väljalangevus on võrreldes teiste Eesti kõrgkoolidega madal.
- 4) Kõrgkoolis on hästi toimiv sisemise kvaliteedi kindlustamise süsteem, mis põhineb tagasisidel ja iga-aastastel arenguevestlustel kõikide üliõpilaste ning õppejõududega.
- 5) Õppetöösse on kaasatud praktikud Eestist ja välismaalt. Toimub hea koostöö tööandjatega, kelle esindajad on kaasatud õppekavanõukogudesse ja lõputööde juhendamisse.
- 6) Kõrgkool toetab üliõpilasi praktikakohtade leidmisel.
- 7) Uues ja kaasaegses õppehoones on hästvarustatud laboratooriumid ning head tehnilised võimalused erialaõppeks – nt angaar, kus saab harjutada õhusõiduki hooldust ja simulaatorid õhusõiduki juhtimise ja lennuliiklusteeninduse üliõpilastele.
- 8) Raamatukogus on olemas kogu vajalik kirjandus ja ka ligipääs erinevatele siseriiklikele ja rahvusvahelistele andmebaasidele.
- 9) Õpingute ajal Tallinna Tehnikaülikoolis on üliõpilastele tagatud tasuta majutus.
- 10) Kasutusel on ajakohased õpetamismeetodid. Õppetöös soodustatakse kõrgtehnoloogiliste digivahendite kasutamist.

- 11) Üliõpilaste juhendamine on vahetu ja tõhus. Lõputöödele on määratud kaks juhendajat (üks kõrgkoolist ja üks ettevõtete esindaja), kellele pakutakse ka juhendamiskoolitust.
- 12) Õppejõud on tugevalt motiveeritud ja oma tööle pühendunud.
- 13) Õppejõud kohtuvad regulaarselt ja teevad omavahel tihedat koostööd. Uutele õppejõududele pakuvad tuge nii akadeemia juhtkond kui kogenud õppejõud.
- 14) Eesti Lennuakadeemias on kasvamas teadus- ja arendustegevuste maht.
- 15) Üliõpilaste tagasiside lennunduse valdkonna õppejõududele on positiivne. Üliõpilaste ja õppejõudude vahel toimub tihe suhtlus ning õppejõud on üliõpilaste jaoks alati kättesaadavad. Üliõpilaste tagasisidet võetakse õppekavaarenduse käigus arvesse.
- 16) Tööandjad on rahul lõpetanute erialase ettevalmistusega.

Parendusvaldkonnad ja soovitused

- 1) Kõrgkoolil tuleb läbi viia õppekavade võrdlus teiste sarnaste õppekavadega Euroopas ning välja töötada tegevuskava ja pikemaajalisem arenguvision õppekavade ja õppekorralduse arendamiseks, mis oleks kooskõlas tööturu muutuvate vajadustega ja lennundusvaldkonnas toimuvate arengutega. Praegusel hetkel piirub kõrgkool hindamiskomisjoni hinnangul olemasoleva süsteemi säilitamisega ning ei pea muudatusi vajalikuks.
- 2) Eesti Lennuakadeemia (ELA) õppekavade ülesehitus ja nelja-aastane kestus erineb Euroopa tavapärasest praktikast, kus õppijad omandavad tööturul vajalikud pädevused kolme või vähema aastaga. Erinevus võib pidurdada rahvusvahelistumise arengut, eriti välisüliõpilaste vastuvõttu akadeemia õppekavadele. Eesti Lennuakadeemial on soovitatav struktureerida oma nelja-aastased õppekavad järk-järgult ümber kolme-aastasteks õppekavadeks.
- 3) Õpiväljundid on hetkel väga üldsõnalised, need tuleb sõnastada konkreetsemalt.
- 4) Lennundusega seotud erialaaineid võiks hakata õpetama juba esimesel ja teisel õppeaastal, et üliõpilastel tekiks parem ülevaade oma erialast ja tulevasesest tööst.
- 5) Praktiline õpe Eesti Lennuakadeemias tuleks viia senisest veelgi enam kooskõlla töötingimustega reaalses töökeskkonnas: pikemad treeningperioodid lennuliiklusteeninduse erialal, konfliktsituatsioonide harjutused lennundusettevõtete käitamise üliõpilastele, üldine ülevaade struktuuridest ja süsteemidest lennuliikluse sidetehnika ja infotehnoloogia üliõpilastele.
- 6) Üliõpilaste õppetöö toimub kolmes eri kohas, mis võib osutada probleemiks logistika ja efektiivse ajakasutuse seisukohast. Tuleks tagada, et üliõpilastel on tundide vahel piisavalt aega ühest kohast teise jõudmiseks, või viia vähemalt esimesel kahel aastal kõik õppeained läbi ELA õppehoones.
- 7) Erinevates partnerkõrgkoolides (TÜ, EMÜ, TTÜ) õpetatavaid kursusi tuleks omavahel paremini koordineerida ja sidustada ELA-s toimuva praktilise õppetööga. Kohati ei ole selge, kuidas haakuvad partnerkõrgkoolides õpetatavad ained õppekavaga tervikuna.
- 8) Võrreldes teiste sarnaste Euroopa õppekavadega on üliõpilaste töökoormus ELA õppekavadel väga suur. Valikainete hulk on piiratud, mis ei jäta üliõpilastele erilist valikuvabadust oma õpiteekonna kujundamisel. Soovitatav on muuta õppekavad paindlikumaks, vähendades nendes kohustuslike õppeainete ja suurendades valikainete ning iseseisva töö mahtu.
- 9) Erialamoodulid tuleks viia läbi inglise keeles. Kuna ELA koostööpartnerid (teised ülikoolid) töötavad samuti välja ingliskeelseid kursuseid, tuleks ka need õppekavasse integreerida, et suurendada ingliskeelse õppe osakaalu.
- 10) Enamus sisseastujaid soovib asuda õppima õhusõiduki juhtimise või lennuliiklusteeninduse õppekavadele, mistõttu on sinna tihedam konkurss kui teistele erialadele. Vastuvõetud üliõpilaste akadeemiline tase on õppekavati kõikum. Rohkem tuleks pöörata tähelepanu hetkel "vähempopulaarsete" erialade turundamisele, et äratada sisseastujates nende vastu suuremat huvi ning tõsta seeläbi üliõpilaste võimekuse üldist taset kõrgkoolis.

- 11) Piloodiõppe jätkusuutlikkuse seisukohalt on oluline vähendada riske, mis on seotud lennavahendite rentimisega väikeselt erafirmalt.
  - 12) Õppejõudude inglise keele oskuse taset tuleks tõsta, et viia õppetööd senisest enam ja paremini läbi inglise keeles.
  - 13) Soovitav on koostada iga õppejõu jaoks personaalne arenguplaan, mis oleks kooskõlas ELA üldiste arengueesmärkidega.
  - 14) Õppejõudusid oleks vaja motiveerida õppeainete sisu ja oma õpetamisoskusi senisest kriitilisemalt analüüsima ja hindama.
  - 15) Õppejõudude töökoormus pole ühtlaselt jaotunud – nt on lennuliiklusteeninduse õppekavale vaja lisaõppejõude.
  - 16) Tõstmaks üliõpilaste teadlikkust erinevate riikide kultuuridest tuleks kaasata õppetöösse välisõppejõude ning soodustada ka ELA õppejõudude välismobiilsust.
  - 17) Rahvusvahelistumise ulatus õppekavadel (sh üliõpilaste välismobiilsus) on hetkel väga piiratud. Et üliõpilastel oleks võimalik osaleda rahvusvahelises õpirändes, on vaja teha õppekavas teatavad muudatused ja võimaldada välismaal omandatud ainepunktide ülekandmist.
  - 18) Eesti Lennuakadeemial on soovitav enam pakkuda lühiajalist täiendõpet, et sujuvamalt reageerida tööturu muutuvatele vajadustele. Simulaatoreid võiks aktiivsemalt kasutada ka täiendõppes või rentida neid välja.
- 10.** Dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ p 41 sätestab, et hindamisnõukogu kinnitab hindamisaruande 3 kuu jooksul pärast selle saamist. Nõukogu kaalub hindamiskomisjoni poolt välja toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning otsustab viia järgmine õppekavagrupi kvaliteedi hindamine läbi kas 7 aasta pärast või vähema kui 7 aasta pärast.
- 11.** Nõukogu kaalus punktis 9 toodud tugevusi, parendusvaldkondi ja soovitusi ning leidis, et õppekava, sellel toimuv õpe ning õppealane arendustegevus vastavad nõuetele tingimusel, et kõrgkool kõrvaldab järgmised puudused:
- 1) Ülikooliseaduse § 10 lõike 4 ning Eesti Kõrg- ja Kutsehariduse Kvaliteediagentuuri põhimääruse punkti 3.7.1 alusel vastu võetud regulatsiooni „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktis 5.1.1 toodud standardi kohaselt *tuleb õppekava avamisel ja arendamisel lähtuda mh arengukavadest, analüüsides (sh tööturu ja otstarbekuse analüüsist), kutsestandarditest ning püüelda parima kvaliteedi poole*. Eesti Lennuakadeemias pole viidud läbi kõrgkooli õppekavade sisu ja mahu võrdlust teiste sarnaste Euroopa õppekavadega. Samuti puudub kõrgkoolis õppekavade ja õppekorralduse osas arenguvision.
  - 2) Vastavalt regulatsiooni „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktis 5.1.3 toodud standardile *peavad õppekava erinevad osad moodustama sidusa terviku*. Kohati ei ole selge, kuidas haakuvad erinevates partnerkõrgkoolides õpetatavad õppeained Eesti Lennuakadeemias toimuva praktilise õppetööga ning õppekavaga tervikuna.
  - 3) Vabariigi Valitsuse määruse „Kõrgharidusstandard“ § 6 lg 4 kohaselt *peavad õppekava eesmärgid ja õpiväljundid olema sõnastatud nii, et nende alusel oleks võimalik hinnata õppekava lõpetaja teadmisi ja oskusi*. Hetkel on õppekavade õpiväljundid pandud kirja väga üldiselt, mistõttu ei ole nende alusel täiel määral võimalik hinnata lõpetajate teadmisi ja oskusi.
- 12.** Haldusmenetluse seaduse (HMS) § 53 lg 1 p 2 järgi on *haldusakti kõrvaltingimus haldusakti põhiregulatsiooniga seotud lisakohustus* ja p 3 kohaselt ka *lisatingimus haldusakti põhiregulatsioonist tuleneva õiguse tekkimiseks*. HMS § 53 lg 2 p-d 2 ja 3 sätestavad, et *haldusaktile võib kehtestada kõrvaltingimuse, kui kõrvaltingimusega tuleks haldusakt jätta andmata või kui haldusakti andmine tuleb otsustada halduse kaalutusõiguse alusel*. Nõukogu

leidis, et kõrvaltingimusest tuleks järgmine õppekavagrupi kvaliteedihindamine viia läbi vähem kui 7 aasta pärast ning dokumendi „Õppekavagrupi kvaliteedi hindamine kõrghariduse esimesel ja teisel astmel“ punktide 41.1 ja 42 alusel

OTSUSTAS

Kinnitada hindamisaruanne ning viia järgmine Eesti Lennuakadeemia transporditeenuste ning tehnika, tootmise ja tehnoloogia õppekavagruppide esimese õppeastme kvaliteedi hindamine läbi 7 aasta pärast järgmise kõrvaltingimusega:

Eesti Lennuakadeemia esitab hiljemalt kuupäevaks 06.01.2018 ingliskeelsetena 1) õppekavade võrdluse teiste sarnaste Euroopa õppekavadega ning 2) punktis 11 kirjeldatud puuduste kõrvaldamise kohta tegevuskava ja –aruande. Kõrvaltingimuse täitmise hindamiseks kaasatakse hindamiskomisjoni liikmeid.

Otsus võeti vastu 10 poolthäälega. Vastu 0.

13. Kui Eesti Lennuakadeemia kõrvaltingimust tähtaegselt ei täida, tunnistab Nõukogu hindamisotsuse kehtetuks ja määrab uue õppekavagrupi kvaliteedihindamise tähtaja või kehtestab hindamisotsusele uue kõrvaltingimuse.
14. Nõukogu teeb Eesti Lennuakadeemiale ettepaneku esitada EKKA-le hiljemalt 06.01.2018 tegevuskava ka aruandes toodud muude parendusvaldkondade ning soovitude arvestamise kohta.
15. Isikul, kes leiab, et otsusega on rikutud tema õigusi või piiratud tema vabadusi, on võimalik esitada vaie EKKA hindamisnõukogule 30 päeva jooksul pärast seda, kui vaide esitaja vaidlustatavast toimingust teada sai või oleks pidanud teada saama. Otsuse kohtulik vaidlustamine on võimalik 30 päeva jooksul alates selle kättetoimetamisest, esitades kaebuse Tallinna Halduskohtu Tallinna kohtumajja halduskohtumenetluse seaduses sätestatud korras.

Tõnu Meidla
Nõukogu esimees

Hillar Bauman
Nõukogu sekretär